

KRÁTCE

Nové osvětlení v Nové Vsi

Do konce minulého roku se podařilo dokončit rekonstrukci veřejného osvětlení v Nové Vsi v Horách. Získala dotaci od Ministerstva průmyslu a obchodu, což ale zpozdilo zahájení prací. Jak informoval starosta David Kádner, úřad bude ještě řešit některé nedostatky, jako jsou nedokončené úpravy terénu po výkopech. V některých případech osvětlení ovlivňuje světelnou pohodu v domech. V těchto případech dojde k instalaci mřížek, které budou korigovat světlo tak, aby svítilo jen na cesty. Hlavním cílem projektu byla úspora energií na pouliční osvětlení.

Lom zavřel herničku, otevře jinou

Z důvodu dlouhodobého nezájmu veřejnosti a velmi vysokých provozních nákladů uzavřelo začátkem ledna město Lom dětskou hernu Permoník. Ta se otevřela na začátku školního roku 2021 na náměstí Republiky. Na první problémy s hernou narazilo nové vedení radnice už začátkem loňského roku, kdy se zjistilo, že nemá živnostenské oprávnění. Přestože se problém podařilo napravit, herna byla pro město dlouhodobě prodělečná. Naopak město počítá od února s otevřením kavárny s hernou Loučňáček v Loučném, která po dlouhé přípravě získala kolaudační souhlas s užíváním.

Nové sanitky

Zdravotnická záchraná služba Ústeckého kraje dostala dalších dvanáct nových sanitek. Všechny jsou moderně vybavené, disponují speciálními technologiemi, které výrazně zlepšují komunikaci posádek na výjezdu s operačním střediskem. Zároveň zefektivní vypisování zdravotnické dokumentace. Technologie v nových sanitkách totiž umožní on-line připojení softwaru na tabletu, který používají záchranáři ve výjezdech. Jednu z nich získali také záchranáři v Litvínově.

Participativní rozpočet Litvínova s novými pravidly

Sběr nápadů do nového ročníku participativního rozpočtu Litvínova odstartoval se začátkem ledna. V letošním roce zastupitelé upravili pravidla. Především výrazně zvýšili celkový rozpočet projektu na 2 100 000 korun, s nimiž je možné vylepšovat město podle námětů občanů. Návrhy musí být realizovány na pozemku nebo v budovách města a sloužit široké veřejnosti. Náklady jednoho návrhu nesmí přesáhnout 700 tisíc. Návrhy je možné podávat na Městském úřadě nebo elektronicky do 28. února. Veřejné hlasování o jednotlivých projektech pak bude probíhat od 16. dubna do 15. května.

HORA SV. KATEŘINY | NOVÁ VES V HORÁCH | BRANDOV | ČESKÝ JIŘETÍN | KLÍNY | LOM
MARIÁNSKÉ RADČICE | LOUKA U LITVÍNOVA | HORNÍ JIŘETÍN | LITVÍNOV | MEZIBOŘÍ

ROZVOJ OBCE VÁZNE NA PROJEKTANTECH

„Máme plány, máme i finance, ale brzdí nás chybějící projekty a rozpočty,“ říká starosta Mariánských Radčic Jaroslav Sikora. Projektantů je nedostatek, do výběrových řízení se buď nehlásí, nebo jsou nabídky přemrštěné.

„Máme starou budovu tělocvičny velikosti rodinného domu, kterou chceme zrekonstruovat. Vysoutěžená cena za projektovou dokumentaci na tělocvičnu o rozměrech 20 krát 5 metrů byla 1 300 tisíc korun. To odpovídá spíš sportovní hale,“ uvádí příklad starosta. Nabídek na projektové práce se podle něj sejde většinou málo, rozpočty dělají firmy od stolu, aniž by se na budovy vůbec přijeli podívat.

Na stejný problém obec narazí i v mnoha dalších plánech. „Léta jsme čekali na finance z dobytého nerostu od důlní společnosti. Teď, když začínají peníze přicházet, máme problém je vyu-

žit. Vše vázne na počátečním kroku – projektu a rozpočtu.“ Obec by například potřebovala komplexně opravit několik bytových jednotek, které nájemníci vrátili ve špatném stavu a navíc dosud nemají vnitřní sociální zařízení. Už rok se starosta marně snaží sehnat někoho,

kdo udělá alespoň jednodušší projekt, s nímž by mohl poptat stavební firmy.

„Uvažujeme o tom, že bychom přijali nebo si najali projektového manažera, který by se věnoval dotacím, projektové přípravě, výběrovým řízením a dalším aktivitám. Jsme malý úřad a je náročné tuto

administrativu zvládat,“ říká Jaroslav Sikora. Bez připravených projektů navíc obci unikne řada dotačních příležitostí, nebot žádosti je nutné předkládat s již hotovými projekty. „Jestli jeden projekt stojí milion korun, nemůžeme je mít ale připravené v šuplíku,“ dodává starosta.

NA REKULTIVACÍCH UKAZUJÍ ČAS JEDINEČNÉ SLUNEČNÍ HODINY

Skupina Sev.en Česká energie instalovala v závěru roku ve zrekvultivované části lomu ČSA na Mostecku přírodní sluneční hodiny. Hodiny jsou umístěny na nejvyšším bodě rekvultivací, které nabízí nejlepší přístup slunce.

Ciferník hodin tvoří jediný kus kamene ve šterkovém loži a jsou do něj vytesány potřebné linky a rysky sloužící k měření času. Další části ciferníku jsou vytvořeny ze dřeva stromů, které rostou na rekvultivovaných plochách, a jsou usazeny okolo kamene. Hodiny fungují tak, že návštěvník se postaví na konkrétní místo ciferníku (podle roční doby) a jeho stín ukáže denní čas.

„Autorkou myšlenky slunečních hodin je rekvultivátorka Ingrid Jarošová, která stojí za nejlepšími rekvultivacemi provedenými v prostoru lomu ČSA. Velmi si vážíme toho, že bude za svou celoživotní práci oce-

něna rezortní medailí Jiřího Agricolly za zásluhy. Tou Ministerstvo průmyslu a obchodu ČR a Český báňský úřad oceňují všechny, kteří se ojedinělým způsobem zasloužili o rozvoj hornictví,“ říká mluvčí těžebních společností skupiny Sev.en Česká energie Eva Maříková.

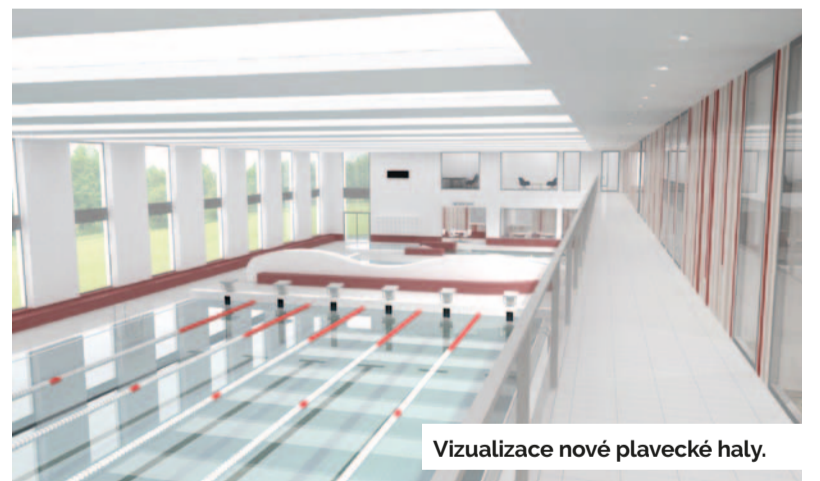
Za technickým návrhem hodin a provedením nutných počtů stojí Libor Šindelář, ředitel společnosti Infotea ze skupiny Sev.en Česká energie. „Byla to pro mě zajímavá výzva. Výpočtům jsem se věnoval několik týdnů a nebylo to jen o práci u počítače. Musel jsem si zjistit celoroční pozici slunce na obloze a podívat se přímo do terénu na místo, kde budou hodiny umístěny. Chtěli jsme hodiny přesně pro danou lokalitu, ušíté na míru našim rekvultivacím, a nikoli jen opsat něco, co už někdo jiný spočítal a vymyslel pro jiné místo. Nejnáročnější byl především přesný výpočet místa pro vytesání rysek na kamennou desku hodin,“ vysvětluje Libor Šindelář.

Foto: Sev.en Česká energie

LITVÍNOV ČEKÁ NABÍDKY NA PLAVECKOU HALU

V prosinci město Litvínov vypsalo formou otevřeného řízení veřejnou zakázku na výstavbu nové plavecké haly u Koldomu. Zájemci mohou předkládat nabídky do 5. února. Rozpočet počítá s částkou 354 milionů korun bez DPH.

Vizualizace nové plavecké haly.

Třípodlažní krytá hala má podle plánu poskytovat 25metrový plavecký bazén se šesti drahami, dětské brouzdaliště, rekreační bazén s vodními atrakcemi, saunové provozy, wellness, masáže, zázemí šaten, cvičební sál a občerstvení. Součástí projektu je vybudování přístupových cest a čtyř desítek parkovacích míst. Před výstavbou plavecké haly musí také dojít k demolici stávajícího objektu šaten a ubytoven letního koupaliště, zázemí koupaliště pak bude poskytovat přízemí nové haly.

Radnice počítá s dotací z Národní sportovní agentury. Do příslušné výzvy město v říjnu loňského roku podalo žádost o dotaci, která může maximálně dosáhnout částky 120 milionů Kč. „Další postup se bude odvíjet od toho, zda dotaci město Litvínov dostane a v jaké výši. Projekt haly představuje významný krok k rozvoji sportovní infrastruktury ve městě. Občanům nabídneme, ve srovnání se stávající halou, rozšířené možnosti pro zdravý životní styl a volný čas,“ konstatoval místostarosta Karel Rosenbaum.

OTEVÍRÁ KONEC ÉRY HNĚDÉHO UHLÍ NOVOU CESTU ÚZEMNÍHO ROZVOJE?

Ústecký kraj, známý dlouhou tradicí těžby hnědého uhlí, se nachází na prahu transformace. Zejména v prostoru tzv. Mostecké pánve probíhala intenzivní těžba uhlí bezmála posledních 150 let a formovala krajinu i ekonomiku Ústeckého kraje. Celoevropský trend útlumu těžby hnědého uhlí signalizuje přechod od tradičního ekonomického modelu k novým výzvám a příležitostem. S vyhlídkou na úplné ukončení těžby vzniká prostor pro nový přístup i k chráněným ložiskovým územím (CHLÚ), která v desítkách čtverečních kilometrů doposud tvořila administrativní bariéry pro rozvoj obcí a měst.

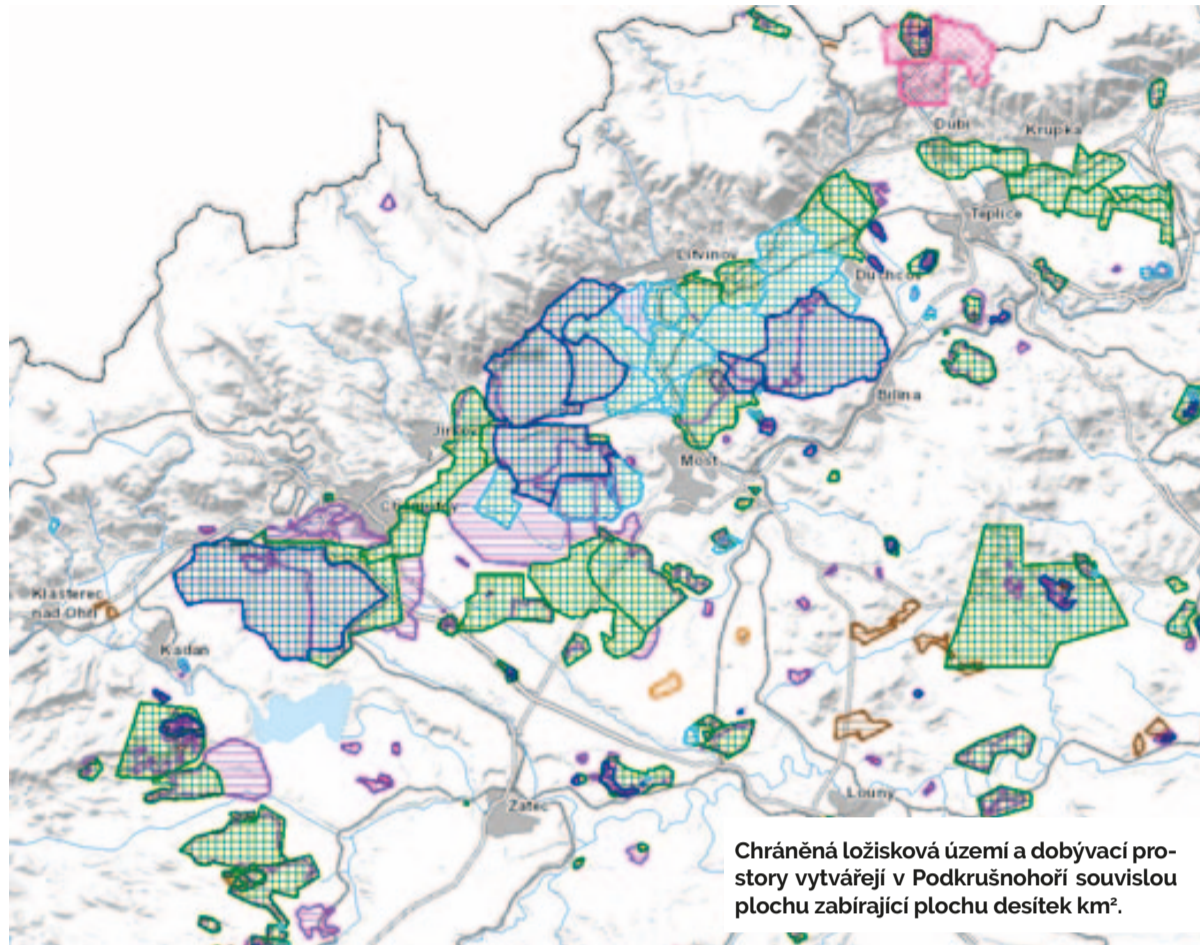
Termín Chráněná Ložisková Území zavádí zákon č. 44/1988 Sb., známý jako tzv. horní zákon. Cílem CHLÚ je zajistit ochranu nerostného bohatství ve vlastnictví státu, a zabránit jeho nedovolenému znehodnocení. Tento zákonný přístup vychází z článku 7 Ústavy České republiky. Tato komplexní regulace hraje klíčovou roli v zajištění udržitelného využívání nerostného bohatství a minimalizaci potenciálních konfliktů mezi ekonomickými zájmy a ochranou přírodních zdrojů. Logicky je také příčinou řady omezení pro územní rozvoj obcí a měst, na jejichž katastru bylo CHLÚ stanoveno.

Na to, jaké omezení platí v CHLÚ, jsme se zeptali Ing. Renáty Zárubové, Ph.D., ředitelky VÚHU v Mostě: „Povolení k umístění staveb a zařízení v CHLÚ, které nesouvisejí s těžbou, může udělit orgán kraje na základě stanoviska obvodního báňského

úřadu (OBÚ). Toto stanovisko určuje podmínky pro umístění a provádění stavby nebo zařízení. Tato skutečnost je hlavním důvodem, proč například v územních plánech nelze uvažovat s výstavbou domů a infrastruktury na katastrech v CHLÚ.“ Stát se tak prostřednictvím OBÚ snaží chránit své nerostné bohatství. „Územní rozvoj a výstavba v CHLÚ je možná dnes prakticky jen ve speciálních případech, například při výstavbě mimořádně důležitých objektů nebo pokud stavba omezuje případně využití nerostného bohatství jen minimálně,“ dodává Ing. Zárubová.

Nová cesta k rozvoji?

Tento stávající status-quo je pro řadu obcí v regionu limitující a většinou zároveň nepříkonatelnou překážkou územního rozvoje, neboť o případném zrušení CHLÚ může rozhodnout MŽP, jestliže pominuly důvody ochrany výhradního ložiska.

Chráněná ložisková území a dobývací prostory vytvářejí v Podkrusnohoří souvislou plochu zabírající plochu desítek km².

Revoluci v přístupu k CHLÚ má přinést nová pilotní metodika představená v roce 2023 Českou geologickou službou (ČGS). Výstupem bude „semaforová mapa“, která poskytne jasný pohled na to, kde lze uvažovat o zmírnění ochrany. Odbourání této prvotní administrativní překážky by mohlo přinést nový impuls pro rozvoj obcí a měst v těchto regionech. „K reálné změně územních plánů bude stále ale ještě dlou-

há cesta,“ krotí optimismus Renáta Zárubová. „Narážím teď na skutečnost, že metodiku bude nejdříve nutné ověřit a také na skutečnost, že výstupem prací ČGS nebude přímé rušení CHLÚ, ale právě tato metodika, jak k CHLÚ přistupovat.“ V katastrech, kde bude semafor svítit zeleně, bude však výhledově možné zahájit proces změny či zrušení CHLÚ a odblokování územního rozvoje obcí. Co tento proces bude obnášet nastínil Ing.

Lukáš Žižka, Ph.D., ložiskový geolog VÚHU: „V každém případě bude vždy nutné odborné vyjádření geologa a zpracování veškeré potřebné geologické dokumentace, která má být podkladem pro zrušení nebo změnu CHLÚ.“ „Nepůjde o proces úplně jednoduchý, ale tým našich geologů a geologický archiv jsou na takové úrovni, že věříme, že obcím budeme v tomto směru schopni plnohodnotně pomoci,“ uzavírá ředitelka Zárubová.

OD LEDNA PLATÍ NOVELA ZÁKONA O OBCÍCH

Jednodušší, efektivnější a hospodárnější fungování obcí má podle vlády přinést novela zákona o obcích, která začala platit první lednový den. Přináší nově institut společenství obcí, pojem létající úředník, pravidla distančního jednání zastupitelstev či změny v odměňování zastupitelů.

Novelu zákonů o obcích, krajích a hl. městě Praze připravilo Ministerstvo vnitra na základě praktických zkušeností a podnětů od představitelů místních samospráv. V oblasti meziobecní spolupráce zákon přináší novinku v podobě institutu společenství obcí. Nejde o obdobu již existujícího dobrovolného svazku obcí, který je zaměřen jen na určité druhy činností. Cílem této části novely je zejména koordinace veřejných služeb na území členských obcí a strategického rozvoje jejich společného území a také sdílení personálních a administrativních kapacit potřebných k zajištění kvalitního a efektivního výkonu veřejné správy. Členským obcím pomůže efektivněji plánovat různé aktivity a realizovat rozvoj v řadě činností, například při plánování péče o seniory, zajišťování školní i před-

školní docházky, řešení odpadů či dopravních služeb. Se snížením administrativy, zvýšením kvality a rychlosti rozhodování či s úsporou nákladů pak obcím pomůže tzv. létající úředník. Půjde o úředníka, kterého budou členské obce společenství obcí sdílet především pro výkon státní správy.

Novelizace všech tří zákonů rovněž sjednocuje odměňování zastupitelů. Výše odměn volebních zástupců samospráv tak již nebude závislá na politické vůli vlády, ale na objektivním statistickém údaji. Nově se budou odměny vypočítávat pro každý kalendářní rok dle stanoveného vzorce vycházejícího z průměrné hrubé měsíční nominální mzdy. Odměny se v roce 2024 zvýší podle těchto vzorců přibližně o osm procent.

Na základě zkušeností během covidové epidemie nove-

la mimo jiné nastavuje jasná zákonná pravidla pro distanční účast zastupitelů a veřejnosti na jednáních zastupitelstva obce. Půjde však pouze o doplněk a nikdo nebude zastupitelům ani veřejnosti účast na dálku nařizovat. Novela upravuje i správu obce ve volebním mezidobí, tedy v době po skončení voleb, kdy ještě nejsou ustanoveny nové orgány. Zkušenosti z covidu i tornáda na Moravě ukázaly, že starostové v mimořádných situacích nemají vždy efektivní nástroje, které by jim umožnily rychle a operativně jednat. Proto v případech, kdy je nutné okamžitě reagovat, dojde k posílení jejich pravomocí. Například pro sjednání firem k odstranění následků živelních událostí bude místo kolektivního orgánu mimořádně svěřeno rozhodování do rukou starosty. Starostové také nově mají možnost v krizových situacích svolat zastupitelstvo obce do dvou dnů místo obvyklých sedmi. Podobně krajské zastupitelstvo se může sejít ve dvoudenní lhůtě místo deseti dnů.

MEZIBOŘÍ PŘEVZALO SPRÁVU BYTŮ

Město Meziboří má ve svém majetku okolo čtyř stovek bytů a další nebytové prostory. Od ledna nového roku převzala jejich správu radnice. Hlavním úkolem města do budoucna bude vyřešení jejich vytápění, které je dosud závislé na plynu.

Bytové hospodářství dosud spravovala pro město na základě smlouvy společnost DOTERM SERVIS. Radnice se však s firmou nedohodla na pokračování smluvního vztahu, a tak se rozhodla převzít správu do vlastních rukou. „Je to pro nás novinka a začátek bude určitě náročný,“ říká místostarostka Meziboří Libuše Karbanová. „Už tři měsíce před začátkem této změny se zaučovali noví zaměstnanci úřadu a informují nájemníky o změně,“ dodává.

Změny v cenách nájmu bytů v tuto chvíli Meziboří nechystá. Důvodem je i fakt, že Mezi-

boří v posledních dvou letech čelilo prudkému nárůstu ceny za vytápění, které je závislé na zemním plynu. Město se dohodlo se společností Severočeská tepelná, která dodává

teplo do Litvínova, o napojení na její horkovod z Komorčan. Podle Karbanové byla žádost o dotaci na výstavbu horkovodu úspěšná a projekt tak může pokračovat. Zároveň město hledá další energetické úspory. Na budouv městského úřadu již funguje fotovoltaická elektrárna. „V příštím období chceme stejným způsobem instalovat fotovoltiku na střeše budovy školy a dalších objektů,“ dodala místostarostka.

PLÁNY MĚST A OBCÍ NA ROK 2024

Rozsáhlé investiční akce, drobná vylepšení života i čekání na dotační příležitosti – takové jsou plány v obcích a městech Svazku obcí v regionu Krušných hor. S prvním vydáním Magazínu krušnohorských obcí v roce 2024 se tradičně poji otázky na plány starostů na tento rok.

Libuše Karbanová,
místostarostka Meziboří

Rozpočet na rok 2024 schválilo zastupitelstvo Meziboří 4. prosince loňského roku. V rozpočtu jsou naplánované rekonstrukce ulice Májová, rekonstrukce sprch v jedné z budov základní školy a sociálního zařízení ve školní jídelně a družině či vybudování bezbariérového vstupu do domova pro seniory. Chceme se letos hodně zaměřit na obnovu majetku. Investujeme do budovy kulturního zařízení, aby pobyt v něm byl pro obyvatele příjemnější. Půjde o rekonstrukci elektroinstalace, modernizaci sedadel a rekonstrukci podlah. V souvislosti s obnovou a údržbou majetku města chceme také pořídit nové stroje, zařízení a dopravní prostředky pro Technické služby. Město Meziboří plánuje i další investiční akce, které jsou však podmíněny získáním dotace, neboť jde o nákladné projekty. Patří mezi ně revitalizace území před základní školou včetně vstupu do budovy, revitalizace území u vodní nádrže a rekonstrukce Parku přátelství.

Jiří Mooz
starosta Brandova

Nejprve bych využil příležitosti a popřál všem čtenářům tohoto Magazínu klidný rok 2024 prožítý především ve zdraví. V letošním roce nemáme prozatím žádné konkrétní závažnější plány. Počítáme s plánovanou kompletní rekonstrukcí hraničního mostu se sousedním městem Olbernhau, která nás však nijak finančně nezatíží, jelikož investorem je město Olbernhau. Tento rok chceme pokračovat v postupných rekonstrukcích obecních bytů, opravit část poškozené stěny obecního rybníka s nava-

zujícím mostkem na místní komunikaci a v dalších menších investicích pro zlepšení životní úrovně v obci. V jarním období vznikne v parku před obecním úřadem prostor s novými venkovními fitness stroji, které budou moci využívat jak mladší generace, tak i senioři. Dále se chceme zaměřit na čistotu a bezpečný a klidný život v naší obci.

Zdenka Němečková
starostka Klínův

Plány máme na příští rok na tak malou obec, jako jsou Klínův, velké. Jsou to tyto akce: dokončení projektu „Výstavba energeticky úsporného obecního úřadu“, vyřešení problémů odpadového hospodářství, dokončení projektu na výstavbu chodníku, výstavba velké pergoly pro zlepšení kulturního života občanů obce a optimalizace řešení zásobování občanů pitnou vodou.

Jaroslav Sikora
starosta Mariánských Radčic

V Mariánských Radčicích budeme i letos pokračovat s dotacemi pro majitele rodinných domů na výměnu zastaralých způsobů vytápění za moderní ekologické. Rádi bychom pokračovali i u domů bytových v majetku obce, takže připravujeme ve spolupráci se Severočeskými doly studii na nejoptimálnější řešení energetických opatření těchto bytoven. V plánu máme i pokračování výstavby ve volnočasovém areálu, kde by mělo vzniknout beachvolejbalové hřiště. V případě získání dotace se pustíme do modernizace veřejného osvětlení a v plánu jsou rekonstrukce tří komunikací a chodníku. Potřebujeme též zrekonstruovat několik nájemních bytů, které se obci vrátily ve špatném stavu

“ S jakými plány vstupujete do roku 2024? Co bude pro vaši obec/město nejdůležitější a na co se chcete zaměřit a čeho dosáhnout? ”

a chceme pořídit projektovou dokumentaci na rekonstrukci tělocvičny a výstavbu sběrného místa.

Pavel Veselý
starosta Českého Jiřetína

Rádi bychom dokončili kompletní energetickou rekonstrukci obecního úřadu, kde doposud topíme pouze na elektřinu, a instalovali fotovoltaiku na střechu úřadu, kterou využijeme i na veřejné osvětlení v obci, které jsme již zmodernizovali na úsporné LED zdroje. Pokud to finančně vyjde, tak do systému zakomponujeme i tepelné čerpadlo a v budoucnu snad i komunální 4x4 elektro vůz.

Dále bychom rádi dokončili projekt chodníků v obci, který je díky záplavovému území a soukromým pozemkům, po nichž by chodník mohl vést, velkou výzvou. Jakmile ho budeme mít, budeme čekat na vhodný dotační titul. Také v tomto roce plánujeme dokončit dětské hřiště za obecním úřadem, na které jsme získali dotaci od Státního zemědělského intervenčního fondu.

Budeme pracovat na projektu multifunkční budovy, která by primárně sloužila pro setkávání občanů, jednání zastupitelstva, pro slavnosti a v nevyužitě době jako vnitřní herna pro děti a v neposlední řadě pokračujeme v jednání o možnostech financování kanalizace v obci, pro niž jsme již nechali zpracovat studii proveditelnosti.

Rád bych tímto poděkoval za pomoc všem zastupitelům obce, kteří pracují zdarma a za celý rok ušetřili obci nemalé prostředky a mimo jiné tímto přispěli na letos pořízený traktor. Speciální

poděkování bych rád směřoval paní Novákové, která jako jediný občan nezištně přiložila ruku k dílu a ujala se údržby obecní zastávky a jejího okolí. Do nového roku si přeji více takových občanů a přeji všem do nového roku pevně zdraví!

Kamila Bláhová
starostka Litvínova

Pro rok 2024 je naším záměrem dále zlepšovat kvalitu života v Litvínově a poskytnout jeho obyvatelům lepší služby a kvalitnější infrastrukturu. Hned od začátku roku zahajujeme velký projekt na rekonstrukci veřejného osvětlení, který přinese snížení nákladů na elektrickou energii. Celkem bude vyměněno 970 lamp, což je přibližně třetina všech sodíkových svítidel na území města, nejvíce na Osadě, v Chudeříně a v Janově. Další významnou akcí je rekonstrukce komunikace a vybudování nového parkoviště v ulici Ukrajinská u Scholy Humanitas. Tento projektlepší dopravní situaci v oblasti a usnadní přístup ke vzdělávacím a kulturním akcím ve škole. Pokračovat budeme také v naplánované obnově komunikací ve městě, připraveny jsou projekty pro ulice Šafaříkova, B. Němcové, Anglická, Soukenická a Lounická, proběhne rekonstrukce ulic Jandečkova, Janáčkova a Martinů. Další komunikace budou opraveny nebo rekonstruovány po vyhodnocení podnětů od obyvatel města, které jsme získali v rámci loňského podzimního průzkumu stavu místních komunikací. V první části roku proběhne místní šetření a budou vybrána místa, se kterými začneme.

Nezapomínáme ani na zlepšení veřejných prostranství. Připravujeme rekonstrukci lávek přes Poustevnický potok a rekonstrukci dětských hřišť v ul. Chemiků a Soukenická za městskou knihovnou. Chystáme se na rekonstrukci chodníků u Pilařského rybníka a další náměty vyplynou z nového ročníku participativního rozpočtu. Participativní rozpočet se osvědčil a umožňuje městu efektivní spolupráci s občany Litvínova a jejich přímé zapojení do rozvoje města.

Nejrozsáhlejší akcí zahájenou v roce 2024 bude výstavba nové plavecké haly na Koldomu. Tento projekt je pro nás prioritou, a proto intenzivně pracujeme na výběru zhotovitele a získání potřebných dotací. Představuje významný krok k rozvoji sportovní infrastruktury ve městě a zároveň nabízí občanům ve srovnání se stávající halou výrazně rozšířené možnosti pro zdravý životní styl a volnočasové aktivity.

V loňském roce došlo k významným změnám v rozdělování daní ze státní úrovně, a to má přímý dopad na příjmy města. Kromě toho se potýkáme s trvale vysokými cenami energií, což představuje další výzvu pro udržitelné financování městské infrastruktury a služeb. Hlavním cílem vedení města je proto zlepšování kvality života v Litvínově, a to i v nových náročných ekonomických podmínkách a při stále přísnějších předpisech spojených s téměř všemi oblastmi rozvoje města. Vedení města bude v roce 2024 pokračovat ve financování klíčových projektů a zároveň intenzivně pracuje na získávání dalších finančních prostředků a dotací z různých státních i soukromých zdrojů. Jenom tak bude možné pokračovat v rozvoji a modernizaci infrastruktury a zlepšování kvality služeb poskytovaných obyvatelům Litvínova.

Meziboří chce letos vylepšit kulturní zařízení.

OSECKÉ INFOCENTRUM PŘIPOMÍNÁ 90 LET HORNICKÉHO NEŠTĚSTÍ

90 let od tragédie v uhelném dole Nelson III připomíná výstava v infocentru ve vstupním areálu kláštera v Oseku. Otevřena je až do 10. února a návštěvníky seznamuje nejen s tímto důlním neštěstím, ale také nabízí řadu exponátů z Podkrušnohorského technického muzea.

Od roku 1935 stojí na okraji Oseka památník sochaře Karla Pokorného, který připomíná 142 obětí důlního neštěstí z 3. ledna 1934. Letošní vzpomínková akce u pomníku byla o to větší, že šlo o výročí kulaté. Poklonit se památce svých předchůdců přijeli členové hornických spolků z České republiky i Saska, představitelé měst a obcí z okolí, důlních

společností i potomci obětí. Květiny přišly položit místostarostky Meziboří a Litvínova Libuše Karbanová a Květuše Hellmichová a starosta Lomu Vladimír Urban, mezi smutečními hosty nechyběl ani hejtman Ústeckého kraje. Pietní akt organizovalo město Osek v čele se starostou Václavem Krtkem ve spolupráci se Spolkem severočeských havířů.

Osekem prošel velký hornický průvod, který směřoval do chrámu oseckého kláštera, v němž se konala bohoslužba za zemřelé. Slavnostní program v Oseku uzavřela vernisáž výstavy v infocentru. Ta připomíná památku obětí důlního neštěstí i historii dolu Nelson. Výstavu Osek připravil ve spolupráci s Podkrušnohorským technickým muzeem v Kopis-tech, které zapůjčilo své historické exponáty. Doplňuje ho expozice dobové hornické kuchyně a výstava sošek permoníků dětí ze ZŠ Osek.

Foto: Tomáš Branda

NELSON: NEJVĚTŠÍ HORNICKÁ KATASTROFA SEVERNÍCH ČECH

Katastrofa na hlubinném dole Nelson v Oseku byla jednou z nejtragičtějších událostí meziválečného období. Zemřelo při ní 142 horníků a další dva lidé pak při zmáhacích pracích. Krátká

Z Duchcova i Oseka se k Nelsonu, z něhož vyšlely plameny, začali sbíhat lidé i záchranáři. Už pohled na zdevastované okolí jámy Nelson III dával tušit, že půjde o velké neštěstí. Teprve

ale mohutná detonace se ozvala ve středu 3. ledna 1934 před pátou hodinou. Otřásla celým okolím a pod bruslicími na duchcovském rybníce Barbo- ra se prý začal prolamovat led.

zmáhací práce, které trvaly další čtyři roky, ukázaly rozsah detonace v podzemí, která doslova rozmetala nejen horníky, ale i veškeré zařízení. Výbuch zasáhl na třicet kilometrů chodeb a detonace a požáry následovaly i v dalších dnech.

Jediný únik tehdy poskytla větrací jáma č. VII, kterou se zachránili čtyři horníci. Byli však poslední. Záchranáři pak už vyprošťovali pouze těla. Když se druhý den záchranáři krátce dostali provizorně opraveným vstupem do hlavní jámy, bylo zřejmé, že řádění ohně nemo-

hl nikdo přežít. Další záchranné práce byly nemožné i zbytečné. Ve dnech 5. a 6. ledna bylo proto postupně provedeno uzavření všech jam.

Důl Nelson se na dlouhou dobu stal masovým hrobem pro více než stovku mužů. Někteří z nich byli uloženi do hrobů až za několik let, kdy se jejich těla podařilo vyprostit. Poslední oběti si důl vyžádat ještě v létě 1934, kdy výbuch nahromaděných plynů vyrazil uzávěr jámy a usmrtil další dva zaměstnance.

Neštěstí bylo v tehdejšímu tisku velmi detailně probírá-

no a diskutovalo se především o příčinách, které mnozí spatřovali ve špatném technickém stavu a bezpečnosti dolu. Dlouhé vyšetřování však takové závěry nepotvrdilo a tragédie byla připisována „vyšší moci“. Na přesnou příčinu se vlastně nikdy nepřišlo. Po obětech zůstalo 128 vdov a 266 siroteků. Sběrka, uspořádaná v jejich prospěch, vynesla 3,3 milionu korun, na náhrady však pozůstali čekali velmi dlouho. Jedním z důsledků katastrofy bylo přijetí nového zákona o báňské inspekci.

PRŮZKUM POTVRDIL V LOMU ČSA VÝSKYT ZHRUBA 300 CHRÁNĚNÝCH A OHROŽENÝCH DRUHŮ

Přestože se to na první pohled může zdát zvláštní, povrchové uhelné lomy jsou plné života a útočištěm rozmanitého společenstva rostlin i živočichů. Nabízejí totiž přírodní podmínky, které se jinde obvykle nevyskytují, a díky nepřítomnosti člověka se zde příroda může nerušeně rozvíjet.

Aktuálně to potvrdil biologický průzkum vybraných lokalit lomu Československá armáda (ČSA) na Mostecku. Výzkumníci při něm zjistili mimořádnou pestrost rostlin i živočichů a také výskyt mnoha chráněných nebo ohrožených druhů. Průzkum, prováděný v období od jara 2022 do podzimu 2023 společností JURIS, s.r.o., tak určil přírodní nejcennější části tohoto území.

Na ploše asi 16 km², kterou lom ČSA zabírá, biologický průzkum prokázal přítomnost zhruba 1 450 druhů organismů, z čehož více jak 100 druhů patří mezi zákonem zvláště chráně-

né druhy a více jak 300 druhů do červených seznamů ohrožených druhů. Celkem zde bylo nalezeno zhruba 180 druhů obratlovců, přibližně 830 druhů bezobratlých, 310 druhů rostlin a kolem 130 druhů hub.

„Území lomu ČSA představuje ojedinělou mozaiku mikrostanovišť otevřeného bezlesí a zde žijící živočichové i rostliny patří v Evropě k těm nejzajímavějším. Lom tak poskytuje stanoviště pro zdrojové nebo dokonce jediné populace řady živočichů v České republice, a to především ptáků a bezobratlých. Z tohoto pohledu je toto území nejcenějším nelesním prostředím u nás a společně s alpským bezlesím nej-

Foto: Sev.en Česká energie

vyšších partií hor je bez nadsázky významné i ve středoevropském měřítku,“ říká zoolog a ornitolog Václav Šutera, který průzkum spolu s dalšími odborníky prováděl. Získaná data a informace z terénu poslouží k vyhodnocení vlivu budoucích rekultivačních nebo spontánní sukcese (přirozené obnovy krajiny) na rostliny a živočichy v daném území.

Biologický průzkum vybraných lokalit lomu ČSA prováděl tým více jak 20 pracovníků a odborníků na jednotlivé skupiny organismů. Z obratlovců se jedná o savce, ptáky, obojživelníky a plazy, z bezobratlých pak jde o vodní měkkýše, brouky, rovnokřídlé, blanokřídlé, vážky, lupenonožce, pavouky a motýly. Na území proběhl také průzkum cévnatých rostlin, mechorostů a hub.

OCENĚNÍ PŘÍRODNÍCH KRÁS KRUŠNÝCH HOR

Destinační agentura Krušné hory vyhlásila výsledky hlasovací soutěže o nejsympatičtější snímek a video Krušných hor. Soutěž probíhala od září do konce listopadu loňského roku na facebookovém profilu agentury. Sledující měli příležitost vybírat mezi 162 fotografiemi a 5 videi, vyjadřujícími krásu přírody a dobrodružství v Krušných horách.

Ve fotografické kategorii získala sympatie a nejvíce lajků fotografie s názvem „Přehrada Fláje 3“ od talentovaného fotografa Václava Zajíčka. „Tato krajinná kompozice si zaslouženě získala srdce našich sledujících,“ uvedla ředitelka agentury Petra Fryčková.

V kategorii videí se stal vítězem snímek s názvem „Čedičový lom Kernberg“ od Daniela Švarce. Video přináší jedinečný pohled na krásu zatopeného lomu v Krušných horách na Sokolovsku.

Oba vítězové budou odměněni vouchery v hodnotě 5 tisíc Kč. Voucher na Zipline na Klínech nabídne vzdušné dobrodružství, zatímco voucher od Offroad safari zavede vítěze na nezapomenutelný výlet terénním vozem po neobvyklých trasách Krušných hor.

Uzávěrka příštího čísla Magazínu 4. 3. 2024

Náměty, pozvánky a tipy zasílejte na katka@taborsky.cz